

Met de hemel langs de straten...

Het gebruik om in processies op te stappen is zeer oud. En in lang vervlogen tijden keek men op geen kilometertje meer of minder. Heemkundige Willy Stevens vond documenten van 1613 waaruit blijkt dat de processies van toen liepen van Knesselare tot de omgeving van de kerk van Sint-Joris. Processies waren in die tijd alvast hét evenement van het jaar.

In de optocht werd de pastoor met het Heilig Sacrament met paard en kar rondgereden. Na de wagen liepen jonge kerels mee om de paardenmest op te rapen. En een massa volk. Ze trokken naar Sint-Joris, omdat het leen zich toen tot zover uitstreckte.

Dat de Sacramentstraat al wordt vermeld in processtukken van de 16de eeuw (“*ant sakrement straetkin*” in 1521, “*neffens tsacraments straetkin*” in 1548) leert ons dat die processie nog een heel stuk ouder was. De “Grote Processie” moet hier tegen het einde van de Nieuwe Tijd verdwenen zijn.

De Kruisprocessie

Een ander evenement, dat nog jaarlijks plaatsvindt (weliswaar in beperktere vorm), was de Kruisprocessie.

Op de Kruisdagen, drie dagen op rij in de week van O.L.Heer Hemelvaart, trokken vooral de vele landbouwers met een groot kruis door de parochie. Op bepaalde plaatsen werd het kruis neergeplaatst en werd er gebe-

den ‘voor de vruchten der aarde’. Telkens werd een ander parcours afgelegd.

De Landelijke Gilde houdt het embryo van dit gebruik nog in ere op de maandag voor Hemelvaart. Ook nu nog wordt het Kruis rondgedragen, wordt er een “tientje” gebeden, is er hier of daar een korte “lezing” en zijn de boeren gezellig samen in een schuur, een hangar of een tent, voor een boerenboterham en koffie.

De “ommegang”

Zoals in heel veel parochies werden ook in Knesselare tweemaal per jaar grote processies gehouden: de eerste op de zondag na Sacramentsdag en de tweede op O.L.Vrouw ten Hemelopneming (15 augustus).

Er werd steeds eenzelfde parcours afgelegd: de zogenaamde “ommegang”: Veldstraat, Aalterseweg, Molenstraat en/of Hoekestraat en Kerkstraat.

▼ *Via de Kruisprocessie werd onder meer gebeden “voor de vruchten der aarde”. Hier op stap in de bijna onherkenbare Molenstraat. Op de achtergrond molen Devreese mét wieken...*

De kaarskesprocessie

Van recentere datum (1936) is de Kaarskensprocessie, die bij valavond van de kerk naar de Grote Kapel trok. Toen het traject over de nieuwe Knokseweg wat té gevaarlijk werd is dat gebruik stilaan verdwenen. In de jaren 1990, de viering van 250 jaar Grote Kapel ging die (overdag) nog een laatste keer uit.

Kleine processie

Elke eerste zondag van de maand ging er tot de jaren 1960 ook een kleine processie uit rond de kerk en bij slecht weer binnen in de kerk. Men zong de litanie van Onze-Lieve-Vrouw. De jaarlijkse processie vertrok op De Plaats, na de hoogmis. Vooraan liepen kruis en vaandels, dan volgde een grote groep

van de landelijke gilde te paard, daarna de muziekvereniging die processiemarsen speelde, vervolgens kwamen verscheidene parochiale verenigingen en groepen zoals de kajotsters, de boerinnenjeugd en andere, die taferelen uit de bijbel uitbeeldden. Nog andere groepen werden gevormd in het klooster en in de scholen. Tenslotte volgde de “Suisse of Zwies” die de gelovigen voorafging.

Er werd halt gehouden aan de drie versierde kapelletjes: één aan de drie linden (nadien afgebroken), één op de hoek van de Veldstraat (ook afgebroken) en één in de Molenstraat (nog bestaand). Die kapelletjes werden voor de gelegenheid opgesmukt. Voor de gevel lag een versierd zandtapijt. Daar werd het Allerheiligste een tijdje neergezet. Er volgde een gebed, een lofzang en de zegen.

▼ Mooi taferel op De Plaats: figuranten in de processie. En een heel evenement voor de kinderen en de grote mensen die zich in een andere wereld begaven.

Diverse tafereelen werden uitgebeeld. Onze-Lieve-Vrouw van Congo was alvast een doordenker...

▼ Waar de processie passeerde, knielden de mensen. Alice "Strobbe" met haar kinderen Marleen, Willem en Johan.

▲ Ook enkele beelden uit de kerk werden meegedragen.

▲ Pastoor Bruwiere sluit de processie van 1966 onder de baldakijn.

▼ Op het einde kwamen de ruime Hosannagroep, de Sacramentsgilde en de priester die de monstrans droeg onder een baldakijn.

▲ *Benieuwd voor wat de jonge knapen de meeste belangstelling hadden? Jonge kriebels achter de rug van de processiononnetjes.*

En dan ging de processie verder in de straten die rijkelijk waren bevlagd en bestrooid met groen (varens uit de bossen) en gekleurd strooisel (snippers). De gelovigen knielden toen het Heilig Sacrament passeerde. Achter de ramen brandden in veel huizen de kaarsen.

Wegens het steeds toenemend verkeer kon de gewone ommeegang tenslotte niet meer gehouden worden. Pastoor Boudonck heeft nog enkele jaren een minder drukke weg gezocht (langs de H. Sacramentstraat of langs de Hoekestraat), maar uiteindelijk zijn de processies uitgedoofd in de geschiedenis.

▼ *Eén van de laatste processies door de Kerkstraat.*

Begravenis E.H. Georges Gyselbrecht. Foto Hoof.